

24.

KESERVE GYAZ,

Mellyet

A' NEMES MAGYAR ORSZAG PO.
SONYI GYŰLESEBEN

Midőn az irigy Halál

A Tekentetes és Nagyságos

GROFF TRAKOSTYANYI
DRASKOVICH MIKLOST

Ország Biráját, és fő Oszlopát, Koronás Kirá-
lyunk Tanácsát, és Komornikját

Az élők-közül véletlenül ki-ragatta volna,

Pofonban Sz. Martony öreg Templomában Szent
András Havának huszon hetedik napján ezer hat száz
nyolczvan hetedik e'ztendőben Temetési pompás
Tiszteletek-közöt

Elő nyelvel, halotti dícsérettel ékecsített.

JAKLIN BALAS,
Scardonai Püspök, Schavnikai Apatur, a' Nemes Esz-
tergami Káptolomnak Nagy Præpostya, és Canonokja,
a' Királyi Törvényes Táblának Prælatusa.

*Nyomtatott: az Academiai Eszékkel Nagyszombatban Martius Miklós által,
M. DC. LXXXVII. E'ztendőben.*

tal leg-elsőben is Jeremiás Propheta annak a' hires fejedelmi, kincses, népes Jerusaleem Városa dicsőségének, győzhetetlen erejének, meg-bőcsülhetetlen gazdagságának, árvaságra, sötétes homályra, rabságra, pusztulásra, és utolsó romlásra való keserves változását csudállyá. Nem kérdi Jeremiás Propheta, hanem kelesves szível foházkodván, és jajgatván sirattya Jerusaleem veszedelmét, a' midőn siralmát ekképpen kezdi. *Quomodo sedet sola civitas plena populo? facta est quasi vidua Domina gentium, princeps provinciarum facta est sub tributo.* Mikképpen ül egyedül a' néppel rakott város? úgy mint özvegyé lőtt a' Pogányoknak Afzszonya, a' Tartományoknak fejedelmé adó fizetővé lőtt. Nem kérdi, hanem lelkének el ájulásával, testének el-bágyotságával búsul, és bánkodik, a' midőn így szól: *Thren. 1. Quomodo obtegitur caligine in furore suo Dominus siliam Sion, projecit de calo in terram inclinat Israel?* Mint földte bé homállyal az ő haragjában az Ur a' Sion leányát, el-vetette az égből a' földre a' dicsőséges Israëlt? Nem kérdi, hanem könnyes szemmel, szánakodo soppánkodással kesereg, a' midőn így panaszkodik: *Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides Sanctuarij in capite omnium platearum?* Mint homályosodott meg az arany, el-változott az igen jó szín el-hányattattak a' szent helnek kövei minden utzáknak kezdetin. Nem kérdi a' Királyi Propheta Sz. David az Israëlnépének veszedelmes ütközetit, és a' Gelboë hegyén történt ízerencsetlen harczot; hanem nagy szomorúságában maga királyi fényes köntösét meg-szagatván keseredett szívének zokogási, és buzgo könnyhullatásának ki-forro áradási mellett, a' harczon maradott Királynak Saulnak, és vitéz módon el-effet iffunak Jonatásnak oróslány bátorságát, erejét, ezekkel minden aczél szívet kelesrűsre fel-indító szókkal csudálkozva dicsőíti, kelesrgi, és ohaytya vala a' midőn így szól: *Quomodo*

modo ceciderunt fortes in praelio, amabiles & decori in vita sua, in morte quoque non sunt divisi, aquilis velociores, lionibus fortiores? Mikképpen este-el az erősek a' harczon, szeretetre méltók, és ékesek életekben, a' halálban sem váltak-el egymástól, a' Sasoknál gyorsabbak, az oróslányoknál erősebbek?

Tekentetes, Nemes, hires Magyar-ország meg-tartoztathatomé, én-is e' máj nap szemeimet könnyhullatásának sebes áradásától, keseredet szívémet bánkodástól, elmémet busulástól, a' midőn édes hazánknek, és Anyánknek Nemes Magyar-orzágnak, ezt az ő dicsőségének terjedésére ölében tartott, romlott birodalmának épületire, és őltalmára kelesleben fel nevelt erős Oszlopát, *Méltóságos Groff Trakostyáni Draskovich Miklós* Ország Biráját látom véletlenül az irigy, és kegyetlen halál által közölünk el-ragartatni? nem de keseredett, és szomorú szível álmélkodva mondhatomé? *Quomodo confracta est virga fortis, baculus gloriosus?* Mikképpen törettetett-el az erős vezsző, a' dicsőséges pálcza? nem de bölcs, és okos Vezériben meg-szűkült, vitéz bainokiban meg-fogyatkozot édes hazánk csudallayae ezt: mondván: *Quomodo confracta est virga fortis, baculus gloriosus?* Ti keseredet árvák, meg-szomorodott rokonság, sötétes gyázban öltözött udvara népe, el-rémült szomszedság, nem de minnyájan soppánkodó foházkodással csudálkozva ohaytyátoke? hirdetvén: *Quomodo confracta est virga fortis, baculus gloriosus?*

Es mivel veszem eszemben, hogy sokakat e' véletlen effet meg szomorítván, szívének keserves fájdalmát, és busalkodó bánatot szerzet, többet közölünk el-bámúlt, és el-rémült álmélkodásra ragadot; csendefedgyék egy kelesfé kérlek *kedves Halgatoim* a' ti bús elmétek, és fájdalmas szívetek, miglen ennek a' dicsőséges Pálczának, az az Magyar-ország fő Oszlopának *Méltóságos Groff Trakostyáni Draskovich Miklós*

klós Országunk Birájának, véle nevelkedet jó erkölcsét, dicséretes maga viselését, hazánk szolgálatyában gyors terénységet, sokaknak követő példájára szemetek eleiben nem terjeszttem; és ha elmémnek tompasága előtlen tagjaimnak bágyott gyarlosága, kevés időmnek rövid vólta miat; mind a' Nemes Ország, és sok rendből álló Uri Halgatoim kívánságának, mind Trakostyáni nemes Ház, és Várség dicsőségének mind pedig nagy tilztei méltóságának élő nyelvemmel eleget nem tehetnék, helre hozzá fogyatkozálimat, az ő, egész Országunkban már az előtt ki-terjedett szép dicséretes hírének, nevének, maga jó viselésének dicsőséges emlékezete

*Quomodo confracta est, confracta est virga fortis,
baculus gloriosus?*

Jól lehet a' szent Írásban a' veszfzőnek, és a' pálczának sok szép különkülömb-fele bötű, és lélek szerént való értelemnek magyarázattyát nyomozhatnám, mellyel fel-tett szándékomra czélozó beszédemet ékesíthetném; de az időmnek rövid vólta miat most felre tévén, az erős veszfző, és a' pálcza által mást nem értek, hanem egy erős Oszlopot, és gyamolító támaszt; mert ugyan-is az erős, és bátor szivű hadi Vezérek és bajnokok, bölcs, okos, és értelmes férfiak, miclodák egyebek egy tartományban vagy országban, hanem annyi gyamolító támaszak, és erős oszlopok, mennyi méltósággal fénlő és tündöklő Uri személyek. De nem egyenlőképpen tamagattyák minnyájan az ő hazájokat, mert némellyek csak az ő nemzetek, és nemessi Uri várségek dicsékedő fényeskedésekkel, mások bölcseséggel, és okossággal, amazok segétséggel, és külső tehetségekkel támogatni kívánnak. Az első, a' kik szülejektől vött méltósággal, híres

híres familiától, és Uri várségtől reájok származott dicsőséggel akarják hazájoknak dőlésre hanyatlott állapottyát fel-emelni és gyamolítani, igengyöngé, és gyarlo oszlopot nyujtának romlott hazájoknak fel állítására meg tartására óitalmára. Hallyuk mit mond ezekről Nazianbéli Sz. Gergel *Clara sum stirpe* *ais, quid ergo? verminoso nimirum, & putrido Patris & Avi scepro niteris, & ruiná potius, quam fulcro fulciris*; Te ugymond, híres nemzetségednek eredetivel dicsékeddel, mit akarsz ezzel? azt gondolod, hogy már te azzal egy erős Oszlopa vagy a' te Országodnak? hogy lehetnél te gyamolító, holott a' te Oszlodod, kire támaszkodól, egy rothat, poshat, és eves eleidnek erőtlen pálczája, inkább romlása vagy mint támasza Országodnak; ezekről mondgya Szent Jób Patriarcha: *Job. 8. v. 15. immetur super domum suam, & non stabit, fulciet eam, & non consurgit.* az ő házára támaszkodik, és meg nem áll, meg-támasztja azt, és fel nem kél. A' ki pedig csak az ő Uri várségével, és eleitől vött fényeskedéssel dicsékedik, arról azt mondgya a' Szent Lélek: *Prov. 14. In ore stulti virga superbia.* a' bolond szájában a' kevélség veszfzseje; mert szüleitől vött jó, nem úgy miénk, mint azoké, kik szerzették, s' aza, keresmény külömben nem mi örökségünk, hanem ha magunk jó viselésével, annak meg-felelvén magunkévá tesszük: Annak okáért, a' kik henyélő szemmel az ő eleinek dicsőségeket nézik, és azt magok dicséretes jó viselésekkel nem ékesíttik, *Alieno splendore nitescunt*, mások, és nem magok fényeskedő világozságával tündöklenni kívánnak. Mit mondgyak e' dicsőséges pálczáról, *Méltóságos Groff Trakostyáni Draskovich Miklós* Országunk Birájáról, és fő Oszlopáról? nem tudom, ha ez az Uri Oszlop maga dicséretes viselésével, ékesíttette? inkább az ő eleinek fényességét, vagy az ő Uri személyét maga eleinek méltósága híresítette? nem tudom,

tudom, ha ő nevelte inkább szép erkölcsével, és jószágival régi familiájának dicsőségét, avagy az ő eleitől reá szállot és terjedett nemzetének, és Uri vérségének nevezetes nemessége őtet dicsérte? Mivel megmutatta ez a dicsőséges Uri pálcza és Olzlop, hogy nagy vérekből a' minémű jóra vőtt eredetett azt magában meg nem fojtotta, hanem öregbülésekkel minden jóban bizonyította, hogy illy magas faknak nem alacson termett gyümölcse. Ennek a' dicsőséges, és hires Uri vérségének terjedő méltóságáról bizvaft mondhatom azt, a' mit Ezekiel Propheta Isráel nemzetségeről: *Ezech. 19. v. 10. Mater tua quasi vinea in sanguine tuo plantata, frondes ejus creverunt, & facta sunt ei virga solida in sceptris dominantium, & exaltata est statura ejus inter frondes, & vidit altitudinem suam in medio palmarum suorum. A' te Anyád a' te véredben mint a' viz mellett plantáltattott szőlő, az ő gyümölcsei, és az ágai felnevelkedtek, és az ő vastag vesszői az Uralkodók pálczáivá lőttek, és fel-magasztaltattott az ő állapotja az ágok között, és látta az ő magasságot az ő vesszinek sokaságában; az az nem csak fénlik és tündöklék ez az Uri személy maga vérenek terjedésével, és eleinek dicsőségével, hanem Mater tua quasi vitis, & quasi flos factus es virga solida. A' te Anyád mint a' szőlő fő, és te mint egy virág vastag vesszővé lőttél: az az, mind addig virágozt, mint az Aronnak vesszője és nevelkedet, miglen az ő szép, és Istenes nevelkedése, dicséretes maga jó viselése által erős vesszővé, dicsőséges pálczáivá, Magyar-ország fő Olzloppa, és Birája nem lőtt. Frondes ejus creverunt, és az ő ágai felnevelkedtek, nagy Uri méltóságoknak világos gyertya-tartózára tétettek és emeltettek; né nellyek Cardinál és Erseki, mások Püspöki, amazok Palatinusi, és Bani főlsőségre léptek; Ennek pedig a' méltóságos Uri személynek ereje, és dicsősége ki-tetzi az ő Uri szü-*

szüleiből-is fő Nemzetének, régi Familiájának fok számos négy száz ötven esztendő fölylül hires, régi, nagy ősről hogy ne szölyak, kik vitézségekkel, és okosságokkal hazájoknak sokat szolgáltanak; Az Attya néhai Tekéntetes, és Nagyságos bődög emlékezetű Groff Trakostyáni Draskovich János, először Horvát-országi Bán, azután Magyar-ország Palatinusá volt, a' ki mind elméjével, mind kardgyával, mind pedig Méltóságos Fejedelmi maga viselésével, mely dicsőségesen, szélesen terjesztette nemzetségünknek dicséretes hírét, nevét; mely szerencsésen, szívesen, szorgalmasan őltalmazta szabadságot, nyilván vagyoni: Ez más János, Horvát-országi Bán, és ez Caspar, ez pedig Bertalan, és ez György hires Atyáknak fiai voltak. Az Annyá néhai Tekéntetes, és Nagyságos bődög emlékezetű Groff Turzo Borbálya Afizony, a' ki az előtt néhai Méltóságos Groff Erdődi Christoff, azután emlegett Groff Draskovich János Országunk Palatinusá Felesége, és Groff Czobor Ersebeth Afizsonnak Leánya volt. Mind ezekről bátran mondhatom azt a' mit a' dicsőséges férfiakról, és az ő Magyokról mondott a' Szent Lélek *Ecc. 44. v. 7. Omnes isti in generationibus suis generis sui gloriam adepti sunt; & in diebus suis habentur in laudibus, ezek minnyájan dicsőséget nyertek az ő népek nemzetségi között; és az ő napokon dicsértetnek.*

Ne kényszerítetek már tovább kérlek kedves Halgatoim, ennek a' dicsőséges Pálcza Országunk Birája Groff Draskovich Miklós minden jó erkölcsinek, dicséretes maga viselésének, ferény szolgálatyának elő izámlálására, mert tartok attól, hogy őtet le-abrazólván, sok el-vénhedet, és el-őszült fejtér hajak ne pirúllyanak; de hogy ne látaffam ezt a' dicsőséges pálczat, és Országunk fő Olzlopát, csak az ő eleinek dicséretes emlekezetivel ajánlanom, és ékesíttetem azt mondhatom

hatom felőle, a' mit Szent Gergel Nazian. egy diákeretes nemes iffiúról: *Orat. 2. Maiores suos generoso impetu assequabatur, nec a summis illorum virtutis agitationibus longo intervallo distabat:* az ő eleinek nyomdokit nemessi igyekezettel követte, és az ő híres cselekedeteknek gyakorlástól semmi úttal meg nem szűnt, sem el nem távozot.

Született ez az Uri Groff bőjt más havának 15. napján, ezer hat száz harmicz négy esztendőben, ötven három esztendő korában holt-meg Szent András havának nyolczadik napján, a' ki nemes Arya, és Mosson Varmegyének fő lípánnya, és Directora, Koronás Királyunk ő Felsege aiton-állóiknak fő Mestere, Komornikja, és tanácsa, utólyára, Országunk Birája, Tiszteknek méltóságával fénylett, és tündöklött. Körül vették az ő böcsőjét még csöcsömös korában mint egy szolgál, dajkái, udvarloi a' jószágos cselekedetek, véle nevelkedet az Isteni szeretett, az Isteni félelem, az áetatosság, az jozanság, a' szelidség, a' tisztaság, a' *puero optima conversationis erat, et secundum sancta condita à Deo Legis constituta educatus,* gyermekségétől fogva áetatos nyájaskodással, és az Isten szent Törvényének rendelese szerént neveltetett; böcsőjétől az Istent felni tanulta, és esztendője számával szaporódott, és nevelkedett véle az Istenhez való áetatosság; meg mutatta ezt, a' mikor még iffiab idejének mint egy bimbojában, esztendőjét tökéletességével megszűze haladván, jószágos cselekedeti virágjának illattyát annyira terjesztette, hogy minnyájan a' kik ismerték, minden jónak meg ért gyümölcsét tapasztalának benne. Tanulásban szorgalmatos, olvasásban el-fáradhatatlan; tudta nyilván, hogy a' Romai birodalomnak Fundálója és Attya vitéz Julius Császár job kezében egy kardal, bal kezében egy könyvel, és föllyúl ezekkel a' szókkal: *Ex utroque Caesar*, iratta-le magát, jelentvén, hogy őtet mind a' kard,

a' kard; mind pedig a' könyv emelte a' Császárságra. Tudta hogy világ meg hódító Nagy Sándor mindenkor egyűt hordozta a' fegyverrel a' Homérus könyvét, és a' mikor lefeküdt is a' feje alá egyűvé tette a' kardgyával. Tudta, hogy el-térhet mindenkor a' kópia tokban a' penna, és a' Deák-ság soha meg nem tompítja, h nem inkább fenyessíti, és élesíti a' kardnak élit. Tudta mind ezeket ez az okos Groffi Ur, és azért volt oly szorgalmatos a' tanuságban, azoknak az Iffiaknak oktatására is, a' kik úgy futtyak az Oskolat mint a' mirigy, alig várván hogy lóra kapaszodhasanak, kellemes fiatal vitézek.

A' mi pedig az ő több jószágos cselekedetinek számát, vagy Nagyságát illeti, nekem ez okaért el kell halgatnom, mert magok az ő fok szép áetatoságának buzgosági szólni akarnak: mert ha az ördög, a' bűn, és egyéb gonosz indulatok ellen, nincsen egy erősebb lelki fegyver a' Izent Gyónásnál, és Oltári Szentségnél, azt buzgon gyakorlotta. Szóllyanak tehát a' Boldogságos Szűznek tiszttségére, a' Czeli, és Lauretomi, Lékai, és Czeitei Szentegyházokban bizonyos el-rendelt hagyománnyal ő általa fel emelt Kapolnák, és el-készítettett Oltárok. Mondgyak-meg a' Szent Szűz Tiszteltetire rendelt Rosariumnak, avagy Olvasónak, Lékán általa plántált Congregatioja, és gyülekezete; s' ugyan ottan tizen két szegény koldus ráplálására épített, és fundált Ispirály. Hirdesse az ő tökéletes buzgoságát Csepregi el-pusztult Isten Házának általa lett meg ujitattása; Tegyen bizonságot az igaz Romai Catholica Religiónak életerének veszedelmével is, helyre való állításában buzgó indulattya, az idegenek meg térésében szüntelen faradozása, a' meg-térőknek fzi-ból való örvendezése. Prædikallyak az ő izelédsegét, kegyességét, könyörületességét, az Egyhazi Rendekekhez,

és Szerzetesekhez mindenkor mutatott hajlandósága, és bőcsüllése; Aryáknak, Özvegyeknek, igyefogyottaknak óltalma, ellenkező, és boszuságokat nemző dolgokban békeséges türe; meg-tartván mind ezekben és szívében nyomtatván ama' Bölcs Salamon intését: *Prov. 4. v. 18. Justorum semita quasi lux splendens procedit, & crescit usque ad perfectam diem.* az igazak ösvénye mint a' felő világosság előbb előbb mégyen, és nevelkedik a' tellyes napig; nevelkedet a' jobban a' meg-uyult hőlőnek hasonlatosságára, mely *Lucis capiti incrementum*, a' tökéletességre öregbülésére mindenkor igyekező; mert a' mint Szent Anselmus igen szépen tapit: *Lib. 2. ep. 37. Nullus gradum bonae vitae quem jam ascendit custodire sufficit, qui semper ad altiores proficere non appetit, semper igitur necesse est, ut nitatur ad perfectum, qui semper vult vitare defectum.* Senki a' jó életnek grádicsát, kire hágot, meg nem tarhatya ha előbb előbb menven, nagyobra nem igyekezik; tehát mindenkor az igaz tökéletességre fieszen, a' ki mindenkor fogyatkozást, és hátra maradt a' jobban nem akar szenvedni.

Nem csak híres nemzetének, és régi ősitől vött nemes vérének Méltóságával gyámolította meg-romlot hazáját ez a' dicsőséges Pálca, hanem Országunknak fő Birája lévén, értelmes okosságával, áthatatosságával, és az igazságnak szolgáltatásával, támagatta, és óltalmazta országát, *Isai. 11. 4. Judicabit in justitia Pauperes, & arguet in equitate pro mansuetis terra, & percutiet terram virga oris sui.* Igaságban itéli a' szegényeket, és igazság szerént dorgál a' földnek szeli-diért, és meg-veri a' földet az ő szájának vesztsejével: a' szájnak vesztseje által érti *Isai. 11. 4. Judicabit in justitia Pauperes, & arguet in equitate pro mansuetis terra, & percutiet terram virga oris sui.* az okos, és az igaz mondást, és a' bölcsességet. De mit akar, és mit jelent ezzel:

Percutiet

Percutiet terram virga oris sui? meg-veri a' földet az ő szájának vesztsejével? hogy ennek valóságos magyarázattát meg-értsük, mennyünk egy kevéssé Szent János Látásának titkaihoz, holott első részében meg-vallja, hogy a' hét gýrtya-tartó között látott hasonlót az Isten Fiahoz, és, *Apoc. 1. v. 16. De ore ejus gladius utraque parte acutus exibat.* a' szájából két élőkard jó vala ki. Mi végre? Ezzel akarja jelenteni az Ur igéjének hathatóságát, mely oly hatalmas, hathatós, mint az éles tegyver, a' mint írva vagyon; *Ps. 148. Dixit & facta sunt,* csak egy igével egy parancsolattal monda, és lőttek. Térjünk meg már *Isai. 11. 4. Judicabit in justitia Pauperes, & arguet in equitate pro mansuetis terra, & percutiet terram virga oris sui.* a' ki hazájának igazán akar szolgálni, és tisztinek meg-felelni, az ő beszéde okos, helyes, állandó, hathatós legyen az ítéletben, és az igazságnak szolgáltatásában: de még is mit akar ezzel *percutiet terram?* azt, hogy a' biro ne csak igaz mondó legyen, hanem a' földnek minden tekintettit magától el-vevő, *percutiet terram,* az az, a' vérséget, harátságot, attya; fiúságot, szomszédságot, az adománt, és az ígértet meg-utállja, és ne nézze, s' ezt tészi az a' *percutiet terram,* mert ez az igaz bírónak tulajdonsága. Mit mondot régenten a' Föl-séges Isten Moysesnek a' pusztában midőn az *Israél* fiai meg-szomjuhoztak volna: *Exod. 17. v. 6. Percuties petram & ex ea exibat aqua, ut bibat populus.* Üsd meg a' kősziklát, és víz jó ki belőle, hogy igyék a' nép micfoda ez? az az üsse-meg az igaz biro az ő szájának vesztsejével, igaz mondásával a' földet, az az felre téven a' földnek minden tekintettit, adománt, és vérséget, tegyen igaz ítéletet; s' mi következik? *exibit aqua* az igazság mint a' víz ki-jó belőle, *ut bibat populus.* hogy igyék a' nép, micfoda nép? az a' ki éhezi, és szomjuhozza az igazságot, a' mint *Kristus Urunk Szent Máthe Evangeli-stánál, Matt. 5. 6. jelentj: Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam,*

B 3

quo.

quoniam ipsi saturabuntur, bódogok a' kilt éhezik, és szomju-
hozzák az igazságot, mert ők meg elégítettnek; és így bé-
tellyesíti a' Szent Lélek mondását, hogy a' földből ki-
csirázik az igazság, a' mint irva vagyon: *Ps. 84 Veritas de terra orta
est*, az igaz mondás a' földből nevelkedik, *& iustitia de calo
prospexit*, és az igazság menyből alá tekintte. Ezt tökéletes-
ten követte a' mi édes hazánknak erős Orzlopa, és Birája,
a' ki a' vízszá vonyokat békeségre intette, szegény igye-
gyattaknak, párttyokat fogta, a' szomszédsággal eggyező ér-
telemmel, és ellenségihez bocsánattal mindenkor kívánt
lenni, meg vervén a' földi tekintetet, az igazságot az igaz
ítéletet mindenkor szeme előtt viselvén, *Ps. 104 v. 41. Di-
rupit petram & fluxerunt aquae, abierunt in siccum flumina*, meg szá-
kaltza a' kősziklát, és vizek folyanak: a' szárazon a' folyo
vizek folyanak; az az mind szegénnek, mint bódognak,
szárazon, adomány, és tekintetek nélkül folytatta az igaz-
ságnak vizeit, szeme előtt viselvén a' Szent Léleknek tanita-
sát *Psal. 81. Iudicate egeno & puillo humilem & pauperem iustifica-
te*; tegyetek ítéletet a' szűkölkö-
zőnek és az árvának, az ala-
zatolt és szegént igazítsatok meg.

Tudgyátok, kedves Halgatoim, kikhez hasonlítja a'
Felséges Isten a' birákat? meg mondgya a' Királyi Propheta Sz.
David. *Psal. 81. egykor: Deus stetit in synagoga Deorum*, az Isten
az Istenek gyűlékezeti-ben állott, tehát Istenekhez hasonlit-
tya, mi végre állott? *In medio autem Deos diiudicabit*, hogy íté-
lye közöttök az Isteneket, az az a' birákat, kik tiroszon, kik
szárazon ítélnék az az földi tekintet nélkül: midőn ítéli, és
el nézi őket, az igazán ítélő birákat magához hasonlítja:
mondván: *Ibidem. Ego dixi Dii estis, & filij Excelsi omnes*, én
mondék Istennek vartok, és a' Felséges fiaim minyájan. A'
föld Sírján kapdozó birák felől pedig azt mondgya: *Nescie-*

runt,

runt, neque intellexerunt in tenebris ambulant, ezeket meg vak-
ította a' földi tekintet, a' firos adomány, vérség, a' személy
válogatás, mert így szól a' Szent Lélek: *Prov. 28. 21. Qui
cognoscit in iudicio faciem non bene facit; iste & pro buccella panis de-
serit veritatem*, a' ki a' személyt tekint az ítéletben, nem
jól cselekszik, ez egy falat kenyérért is el hadgya az igazsá-
got, nem tutták sem nem értették, sötétben járnak: ez sem
elég hogy meg vakultak az adománytól, mi következik to-
váb? *Movebuntur omnia fundamenta terra*, meg-indúlnak a' föld-
nek minden fundamentom, az az, az ő hamis ítéleteket a'
föld sem szenvedheti el, meg-indúl, fel-háborodik, hogy a'
hamiságot vállairól le vesse, és le rázza, *Movebuntur omnia
fundamenta*; Nem de nem így történte? arany-száju Szent Já-
nos idejében, a' midőn ellenne hamis ítéletet tőttek volna,
az egész Trácia, és Constantinapoly, föld indulást szenved-
det? mert annak a' Tartománynak egyik Orzlopa el-dült, az
az, az igazság és az igaz ítélet. Nemde így történte? Szent
Basilus idejében, a' midőn hamis sententiát Valentinus Csá-
fár ellenne akart volna írny, a' sellyes szék, kiből űlt, al-
ta őszve romlott; mert a' mint a' Szent Lélek nyilván hir-
deti: *Prov. 16. v. 12. Iustitia firmatur solium*, az igazsággal e-
rősödik meg a' Királyi szék; mert az igazság, és az igaz íté-
let az Országoknak erős Orzlopa, és meg tartása; tehát nem
csuda ha Országok, tartományok romlásra, és dőlésre hajla-
nak, a' midőn erős orzlopi, és fundamentom, az az, az
igazság, és az igaz ítélet el dől, és el tántorodik.

Továbbá mely erős orzlopi, és hasznos gyamolító le-
gyenek országoknak az okos, és értelmes tanács adók, ta-
lan arról nem szükséges most sokat példáznom, kiváltkép-
pen a' midőn én helyettem világossan prédikállya, és hirde-
ti a' Bölcsék Fejedelme Salamon Király: *Prov. 11. v. 14. Ubi*

non

non est gubernator populus corrui; a' hól nincs vezér, a' nép el-
vész, az az, *ubi non sunt consilia.* mások magyarázzak a' hól
nincsen jó tanács, *Salus autem ubi multa consilia,* a' meg-mara-
dás pedig a' hól sok tanács. Innen nyilván ki-tetzik, mely
nagy romlás, és utolsó veszedelem követi azokat a' tartomá-
nyokat, melyek értelmes tudós, és okos tanácsoknak ve-
zérei nélkül szűkölködnek; ez vala régenten Izraél fiainak a'
több ostorok között leg derekasb, és súlyosb csapások, a'
midőn tartományokból az erős hadakozó vitézeket és bölcs,
okos, értelmes tanácsadókat a' Főseges Isten ki-törölte;
így fenyegette őket Iaiás Prophetá által: *Isai. 3. Ecce domi-*
nator Dominus exercituum auferet à Jerusalem, & à Juda validum &
fortem, virum bellatorem, Judicem Prophetam, & Senem, Consilia-
rium Sapientem, & prudentem. Imé a' seregeknek uralkodó Ura,
el veszi Jerusálemból és Judából a' vastagot, és erőst, a'
Hadakozó férfiat, a' Birót és Profetát, és a' vénet, a' ta-
nács adót, a' bölcsét és okosan beszéllőt. Ezt a' csapást ta-
pasztaltván Jerusálem Várasán, Jeremiás Prophetá sirva így
panaszolkodik a' váras képében: *Jerem. Thren. 1. 15 Absulit*
magnificos meos de medio mei. el vette minden hatalmasmat az
Ur közülem: mert mit várhat egyebet a' Profetá az il-
lyen gyámolító Oszlopok, és országokat meg-tartó és ótal-
mazó támaszok el-vételével, hanem országának várasának
romlását, és veszedelmét. E' végre a' régi bölcsék meg-
akarván ílmértetni, mely hasznos óltalma legyen egy ország-
nak vagy várasnak egy okos, bölcs értelmes vezér, egy o-
szlopot emeltek ilyen irással, *corrui si concidam,* ha én el-dü-
lök, a' rajtam fundált épület meg nem áll, hanem az én el-
tántorodásommal el-dül, és el-romlik. Mi történt Roma
Várasában, a' midőn Benedek Pápa, mészé tartományban
Angliában maga követvények és Nuntiusának küldötte vol-
na a'

na a' Romai nép előtt, kedves, Isten felő, szent életű Ger-
gely Püspöket, a' ki annak utánna *Gregorius Magnus* Szent Ger-
gely Pápanak neveztetett? meg indul az egész nép, fel kiált
a' Pápához, *Petrum offendisti, Romam conturbasti, quia Gregorium*
dimissisti. Tekéntetes Nemes Ország, ki ellen panaszkod-
gyam én e' mai nap, a' midőn fájdalmas szívvel, bús elmém-
mel, könyves szemekkel szorgalmasan nézem, keresem
Magyar-országunk Biráját *Gross Trakosyani Draskovich Mi-*
klós, sem Sárvari híres lakó helyében, sem Posonyi Uri Pa-
lotájában, sem a' Nemes és Tekéntetes Országunk egyben
gyűlt Vézerei, Fejedelmi, okos és bölcs Tanácsli között fel
nem találom: ah! nem de én-is méltan a' Romajakkal, az
irigy és kegyetlen halál ellen panaszkodva mondhatomé
Cesarem offendisti, Regnum conturbasti, quia Nicolaum rapuisti; Mert
midőn kegyelmes Urunk a' Főseges Romai Császár ennek
véletlen ki-mulását egy Méltóságos Uri Atyafától és vére-
től értette volna, ilyen felelettel vigasztallya, *condoleo ipsi,* izá-
nakodással az irigy halál által való meg-bántódását jelentet-
te. *Regnum conturbasti,* e' véletlen esetre nem tudván ha inkább
Országunk meg-maradásáról, vagy életünknek reméltelen
veszedelméről, vagy a' hirtelen halálnak kegyetlenségéről
tartsunk tanácsokat? *quia Nicolaum rapuisti,* oly véletlenül, és
kegyetlenül kívánatos Országunk Birájától meg-fosztottál:
A' ki nem csak értelmes okosságával, és tanács adással, ha-
nem külső segétségének, és telhetőségének szolgáltyával is
támagatta és óltalmazta maga édes hazáját, sem erejét, sem
egészségét, sem Istentől vött javait, és kincsét, annak ótal-
matól meg-tartásától, és szolgáltyától nem kémélvén:
meg-mutatta ezt a' többi között Budának első meg-szállása-
kor, őt száz maga költségén szerzett, és tartott vitéz fegy-
veressével személye szerent-is jelen lévén, Ersek híres Uyvár
vég-

véghezának diadalmas meg-vételé-is maga költségével fizetett nem kevés számu népével segitette; kész lévén mindenkor életét-is annak meg-tartásáért, és csendefitéseért Jonás Profetával le tenni ilyen kívánsággal, *Ejciat ego ut tempestas desinat*, az az valamint Jonás olly nagy szeretettel vólt a' hajósokhoz, hogy azok életének meg-tartásáért maga kívánt veszedelmet szenvedni, ugy ez a' *Méltóságos Groffi úr*, hazájának igaz fia, nem csak maga javait, hanem maga életét-is kockára, és veszedelemre vetni, hazájának megszabadításáért óltalmaért nem szánta.

De mi végre kell annyira bocsátkoznom, mintha nem tudnám, hogy a' hires, és dicséretes cselekedetek, akkor leg inkább hirdetetnek, és predikáltak, a' midőn megszokták vallani, hogy azoknak elő számlálásában az ember vagy elégtelen, vagy tudatlan; mert azoknak fölöttéb való hirdetése nem neveli sem magasztallya a' dicséretet, hanem inkább kissebíti: Minek előtte mind azon által beszédemnek végét vessek, keferedet bús szívemnek bánkodásával álmétkodva kérdelem már tőletek, *Quomodo confracta est virga fortis baculus gloriosus*? Semmit sem vétünk ha azt mondjuk, hazánk terhes szolgálattya által töretett-meg, mert a' mint röpülésre ki-terjesztett kész szárnyaival czimeres Griffé, és Sassa mutatatta, *nec mora, nec requies ulla*, se késedelmet, se nyugodalmat nem szenvedet, az ő szolgálattyanak és faratságának sérénysége. Avagy meg-töretett az az, el-fogyott és meg-emésztődött mint az égő gyertya ilyen értelemmel, *dum alijs prorsum, consumor*, a' midőn másoknak és hazájának hasznosan világosításával szolgált, akkor emésztődött, fogyot, és el allut. Avagy mint a' gyümölcsnek sokaságátul és terhétul le nyomattott, és el-dült fa ilyen jelenéssel, *pondere victa* meg-töretett, és el hanyatlot ez a' dicsőséges pálca, faratsa.

ratságos és gyümölcsös szolgálattyanak terhétul, mindenkor jobban foglalatoskodván, mivel meg-tanulta, és szorgalmatoson elméjében forgatta Kempis Tamás szép intésért és tanítását: *Lib. 1. c. 19. Nunquam sis ex toto otiosus, sed aut legens, aut scribens, aut orans, aut meditans, aut aliquid utilitatis pro communi laborans.* Soha tellyeséggel hívokodó ne légy, hanem vagy ily, vagy olvas, vagy imádkozzál, vagy elmélkedgyél, vagy a' közönséges jobban hasznosan foglalatoskodgyál.

Quomodo confracta est? meg-töretett, és el fogyot mint az alma, s' ezt mutattya, az ő szárnyai Griffé, kezében tartván az almát; az alma ha piroff is kívül, de benne az emésztő fereg, *intus vermis*, ugy ő életében, ékeffen virágzott, de az ily halálnak mérges ferge a' halandoság szüntelen emésztette, fogyasztotta, kitul sem hatalomságok, sem méltóságok nem mentek, a' mint egy Vers-szerző Poéta le irta, *Horat. lib. 1. od. 4. Mors aequo pulsat pede, a' halál egyaránt zörgeti lábaival, de mit? pauperum tabernat, regumque turres*, ugy a' szegények alacson, és rongyos hajlékit, mint a' Királyok magas és ékes palotait, össze zurja zavarja a' Királylakó helyeket a' kunyokkal Királyi székekeket, ekékekkel, és a' bársony szűrrel, és daroczal, össze keveri; Koronákat, és Királyi Pálczákat, vas lapáttal és asóval egyyüvé egyelíti, és mindeneket egy csomóban szoritván, a' koporsóban rekeszti, *Scipio lignibus aquat*.

De ugyan *quomodo confracta est?* nem hosszú nyavalyás és súlyos ágynak fenekére le szegesztetett nehéz betegeskedése által, tehát *quomodo?* Senki közzületek meg nem akarja vallani; talán véletlenül reméltelenül törettetett-meg ez a' dicsőséges Pálca? A' szorgalmatos vigyázó és okos vitéz, midőn magára várja azei kerülhetetlen ellenséget, éjjel, nappal iktatásal, min-

minden órában vigyáz ; és ha el érkezik is hirtelen ellensége, vigyázva, és készüléttel találja. Hirtelen rea rohant ugyan erre a' dicsőséges pálczára az őríg halálnak kegyetlen dühösége, de készen találta; Tudta azt hogy el kerülhetetlen ellensége, azért vigyázot Krisztus Urunk tanítása Izerent: *Marci 13. 35. Vigilate, quia nescitis quando Dominus veniet, an media nocte, an galli cantu, an mane*, Vigyázzatok, mert nem tudjátok mikor jó el az Ur, estve, vagy éjfélnél, vagy kakas szókora, vagy reggel? Tudta azt, ha piros-is és ékes az czipmeres almája, de *intus est vermis*, belől a' halandóságnak emészto ferge, tudta jól ama' bölcs Filozofussal, a' ki értvén halálnak sentenciáját bátran felelt mondván: *Scibam enim me esse mortalem*, a' halál én előttem nem úrság, mert tudtam halandóságot; azért bátran vigyázva várta ellenségét; kire az ó Cimeres Salla is bátorította őtet, mely sem a' levegő égén sebessen röpülő tűzes menyköveknek sóvöltő bögesétől, sem a' menydörgéseknek csattagó roppogásától semmit sem tart: mint a' több szárnyas állatok, mellyek nagy félelemmel, és rettegéssel reyték helyekben fíetnek, ugy ez a' vigyázó Uri pálcza a' halál lábainak zörgetésétől semmit sem tartván, bátran és készen várta el kerülhetetlen ellenségét, a' ki mindenkor Istennek rendelését szeme előtt viselve, egész életében maga akarattját Isten akarattjához szabta, és alkalmaztatta: Ugy hogy valamit ez az Uri személy Oszlopa, és pálczája volt Országunknak, ugy az ő támasza és Oszlopa más nem volt, hanem a' Krisztus világ Idvőzítője, ebben bizot, ehez ragaszkodot, erre támaszkodot a' mennyei Jegyessel *Cant. 8. Innixa super dilectum suum*, az ő szerelmessére támaszkodván: Most veszem ezemben miokra nézve a' mennyei Jegyes akarván dicsérni a' mennyei Vő legénynek minden tagjait, az ő szárait hasonlittya az erős márvány

vány kőhöz, *Cant. 5. Crura ejus columna marmorea*, az ő szárai márvány oszlopok; mert a' ki azokra támaszkodik, üdvösséghez ragaszkodik; s' ez az oka miért a' kereszt fan függő két latornak lába szárait öszve rontották a' Sidók, *Joan. 19. v. 33. Ejus autem Crura non fregerunt*, de a' Krisztus Szárait éppen hatták, és nem törék-meg: mert sem a' gonosz, sem a' meg-térő latornak szárai nem valának üdvösséget folytató, és szerző oszlopok, hanem egyedül a' Krisztus Szárai üdvösséget kínáló, és gyarloságunkat gyámolító erős Oszlopok, a' mint Szent Péter által jelenti Szent Lélek: *1. Pet. 5. Deus omnis gratia in Christo Jesu nos perficit, confirmat, solidatque*, a' minden kegyelemnek Istene a' Krisztus Jesusban minket tekeletessé részen, meg-erősít, és meg-vastagít.

Quomodo confracta est még-is *virga fortis*? hirtelen Demit mond erről a' Bölcs Salamon? *Sap. 4. 7. Justus si morte praecipatus fuerit, in refrigerio erit*, az igaz és Isten felő, ha a' haláltól hirtelen meg-előztették is, nyugodalomban leszen; mert a' mint Szent Agoston írja: *Mala mors putanda non est, quam vita bona praecessit*, a' ki jó életével a' halált megelőzte, annak gonoszúl a' halál nem történhetik, mert így bátorította, és biztattya az Isten felőket a' Szent Lélek: *Eccl. 1. 13. Timeat Dominum bene erit in extremis, & in die defunctionis suae benedicetur*. Az Urat felő jól leszen utólyára, és halála napján meg-áldattik. Más okát is adgya ennek azon a' Bölcs Salamon, *Sap. 4. 14. mert placita enim erat Deo anima illius, propter hoc peperavit educere illum*, kedves volt az Istennek az ő lelke, azért fiette őtet ki vinni; a' ki pedig az ilyen hirtelen ki muláson vagy el banúlnak, vagy bal képpen gondolkodnak, ezekről azt mondgya a' Szent Lélek. *Populi autem videntes & non intelligentes, nec ponentes in praecordijs talia*, a' népek pedig látták, és nem értették, és szívökben bé nem vették az illyene;

Iyeneket, quoniam gratia Dei & misericordia est in Sanctos ejus, & respectus in electos ejus. hogy az Isten kegyelme és irgalmassága vagyon az ő Szenteire, és tekinteti az ő választottira.

Tületek kérdem utólyára keseredet árvák, meg szomorodott rokonság, gyázban öltözött Udvara népe. Quo modo contracta est virga fortis baculus gloriosus? a' fájdalmas izi-
veknek zokogási buzgó könyhúlatafinak sebes áradási, bánkodó foppankodásinak foházkodási között, nem tudnak mit felellyenek, kik vég búcsút sem vehetének kedves uroktól, és kívánatos Attyoktól, 1. Reg. 15. 32. Sicine separas amara mors? így választé el a' keserű halál, hogy végső búcsút sem vehete az ő kedvesitől, se Királyától, se édes Házájától, se kedves házas Társától. Sicine separas amara mors? de ha el választotta-is olly hirtelen ezt a' kívánatos Oszlopot Országától minden vigasztalót szerelmes házas Társától, ezt az ohajtó örömet kedves Magzatitól, el nem választhatta seha az ő Kríztusától, üdvösségének erős Oszlopától; mert ő benne annyira nevelkedet Istenihez való buzgosága, hogy szívét, lelkét, testét, és minden érzékenséget az igaz hit, reménség, szeretet által kapcsolta az Istenhez, Szent Pállal mondván: Rom. 8. Quis nos separabit à charitate Christi? ki választ el minket a' Kríztus szeretetétől? bizonyos vagyok, se halál, se élet, se fegyver, se ellenség, se egyéb teremtetett állat el nem választhat engem az Isten szeretetétől, Philip. 1. 21. mert Mihi vivere Christus, & mori lucrum, nekem a' halál nem halálom, hanem nyereségem, mert az én életem a' Kríztus. Jóllehet szolással ez az Isten felő Uri személy életét nem végezhetre, mindazonáltal utólyára szeméit az égekre emelvén forditá, mint egy elől járóban életének végső óráján, az ő testi szemeit oda bocsátotta, a' hová életében az ő lelkét készítette. Fel emelé szemeit az é-
gekre,

gekre, és ki adá lelkét ez a' dicsőséges Pálca oda forditá, és emelé a' Czimeres Sásnak hasonlatosságára, mely tündöklő napnak világos fényességében szeméit gyönyörködtetti, ezzel mutatván ez az Uri Groff, hogy nem itt a' csalárd, és hívságos földnek változó álhatatlanságában, hanem a' mennyei dicsőségnek fényességében kívánnya nyugodalmát, ibi requies mea. ottan az én örök nyugodalmom. Fel emelé szeméit, és meg-hala, mert valamint hogy a' világ Megváltója a' Kereszt fáról a' föld alá Limbusban a' Sz. Attyák Lelkeinek vigasztaló szabadítására készülvén, Inclinato capite tradidit Spiritum. le hajtott fővel ki bocsátá Lelkét; ugy ez az Isten felő Uri személy halála óráján lelkének megígért áldását buzgón várván, fel emelt szemeivel itt való életének határt akart vetni. Fel emelé szemeit, és meg-hala; azzal emberi gyarlóságáról vallást tévén, Istennek vég nélkül való irgalmát, és a' jóban való végig megmaradását foházkodva ohajtotta a' Királyi Profetával Szent Daviddal: Psal. 120. Levavi oculos meos in montem unde venit auxilium mihi: A' hegyekre emeltem szemeimet, onnét jó nekem segítség. Fel emeli szemeit, és ki bocsátá Lelkét; mert ha életében az Isten akarattjának engedelmeskedvén, az ő törvényének fejet hajtot, és az Országának Oszlopa lévén, országos gondos terhe alatt, a' feje meg-hajlott; Most már utolsó fáradságos életének óráján, magáról a' terhet le rázván, könnyebben emelhette fel szemeit meg-émlékeztvén a' Kríztus intó tanításáról, Luc. 21. 28. Respiciete, & levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra. fel tekéncletek, és emelyétek fel a' fejéteket, mert el közelget a' ti váltság-tok. fel emelé utólyára szeméit az égekre, és meg-hala, hogy azon sebes, de áétatos tekintéssel az Istennek könyörülő szívét, magának hódítaná, és testétől el válván a' lelke, halhatna

hatná a' mennyei Vőlegénynek vigasztalását, melyet ígért az ő Jegyességnek: *Cant. 4. Vulnerasti cor meum Soror mea Sponsa in uno oculorum tuorum.* Meg-lebelítetted a' szívemet én hugom, Jegyessém egyik izemeddel. Illyen bődög véggel fejleszté bé életét, ez a' Méltóságos Uri személy, a' kinek illy reméltelen ki mulásán, nincs közűlünk senki, a' ki nagy szíve keferőségével, fájdalomával ne bánkodnék, a' ki a' kegyetlen halálnak illy időnek előtte való haragját ne vádolná.

Engedek már kívánságtoknak kedves Halgatoim, és meg-tartoztatván hoszfú beszédemnek lépését, végére fítek; Halgatnom kel, mert veszem észemben, hogy a' sörétes, és be zárt sírnak mélységéből ez az Uri személy és dicsőséges Pálca maga akarna szólni, és vég búcsút minnyájunktól venni: Tüled leg elsőben is, (maga szól) Felséges győzhetetlen dicsőséges, szerencsés első Leopold Romai Császár, és Országunk Koronás Királya nékem mindenkor kegyelmes Uram, alázatosan könyörögvén Felségednek, mivel már Pálya futáomat el végeztem, hogy a' te hatalmasan Uralkodó, de kegyelsséggel bíró Saffod, kegyelmes szárnyai alá fogadgya, két Czimeres fiattal Saffom által jelentet nevedéken két fiamat, és azon fejedelmi kegyelmedben több árvaínnal meg tartani kegyelmessen méltoztassál. Tüled is Keresztény birodalomnak gyönyörűsége, világ öröme romlott hazánk nagy reménsége, Nemes Magyar-orzágnak változott első Josef Királya; az én Tisztem lett volna, hogy örömmel napján a' Királyi Pálczát előtted víselvén, azt néked fel mutattam volna, de az irigy halálnak kegyetlensége meg nem engedte; kívánom mind azon által, hogy ez a' Királyi Pálczád, oly szerencsés, oly dicsőséges, oly hatalmas legyen, hogy annak végével ne csak Európának határit el érjed, hanem az által a' Kereszténységnek örökös ellenségét min-

minden határiból ki üzven, ki kergetven, ki rekesztven; nap keleti birodalomnak székit birhassad. Tüled Magyar-orzágnak fő Orzlopa, és Palatinussá Méltóságos Groff Esterházi Pál, Frakno Várának Örökös Ura, Tüled édes házám Nemes Magyar és Horvát-ország. Tüled Méltóságos Groff Erdődi Ház. Tüled Méltóságos Groff Csyaki István, Cassay fő Generalis kedves Ipam. Tületek édes véreim Groff Erdődi Imre, és Groff Trakostyáni Draskovich János, a' kiket egy méh, egy vér e' világra hozott, azokat az örök életnek dicsősége is együvé fogadgyon. Tüled szerelmes házasság Tamam Groff Csyaki Christina Aszfony, kivel igen rövid időre szabta Istenes lakáomat, az irigy halálnak kegyetlensége; de meg-hoszfúabítya Istennek Irgalmafsága, a' mennyei bődögságnak örökké-valóságában. Tületek kedves fiui Magzatim, de meg-lásátok, hogy a' két Czimeres Saffnak tulajdonságát követvén a' ti eleiteknek igaz fiainak magátokat mutassátok, és úgy élljete, hogy Istennek, Királyotoknak, és hazátoknak hiven és igazán szolgállyatok. Tületek édes rokonyim, kedves Atyámfiai, Udvarom népe, és hiv szolgálaim; Tületek is Méltóságos Urak és Aszfonyok, Uri fő Nemes, és Nemtelen rendek, kicsintül fogva nagyig, a' kik ez utolsó temetésekre ide gyűltetek, végző búcsúmat vevén minnyájatoknak békefésséges meg-maradást, üdvösséges áldást, és bődög kimulást kívánok.

Te azonban Méltóságos Trakostyáni Ház, *noli flere*, ne keferegy e' dicsőséges Pálczádnak meg-töröttetésén, mert noha a' halálnak el kerülhetetlen törvényén láttatott által menni, de meg nem holt, él, s' élni fog bődög emlékeztiben; dicshires hírében nevében; Philippus, a' Macedoniai Király, halálához közelgetvén az ötlet írató fő embereit, és

❀(26)❀

Keserű udvarloít, ilyen szókkal vigasztalta: *Non miror, quia
Alexandrum in quo vivam in terra relinquo.* Még nem halok
én, mert a' Sándort a' kiből élek e' földön hagyom. *Noli
 flere, azért ne keserű Tekéntetes Uri ház, mert ha sze-
 munk előtt el tűnt is, im: Grof Nádasdi Christina Atzszony-
 tól két nagy reménségű Uri Grof Pál, és Adam Fívi mag-
 zatot hagyot, kiből még él,*

Ti is bánkodgyatok, a' Tekéntetes Országnak Nemes
Statusi, kiknek azt mondhatom a' mit Szent Hieronymus
egy nagy emlékezetű személy felől írva hagyott: *Audistis
 laudes ejus, cujus semper virtute latati estis, non doleatis quod talentum
 amiseritis, sed gaudete quod talentum habueritis.* Im meg-hallátok
az ő dicshíretit, kinek maga jó viselésében gyönyörködte-
tek, ne búsúlljatok azon, hogy őtet el vesztettétek, de
örüljétek, hogy olly személyre a' ti időtökben akatta-
tok, kinek dicsőségét én is hogy tovább unalmas beszé-
demmel ne homályosítsam, és ne kissebítsem in-
kább halgatásommal dicshírem,

Requiescat in pace. Amen.

*Conditor noster latere nos voluit finem nostrum, diemque mortis nostrae,
 incognitum, ut dum semper ignoratur, semper proximus esse cre-
 datur, & tanto quisque sit ferventior in operatione quanto & in-
 certius est de vocatione, ut dum incerti sumus quando moriemur,
 semper ad mortem parati debeamus venire.* Gregor. I. 12. moral.

Nem akarta a' mi alkotónk, hogy a' mi végünk és halá-
 lunk órája tudva legyen nálunk, hogy a' mint minden-
 kor bizonytalan, ugy mindenkor közel léte bizonyos
 legyen, és kiki annál buzgóbb legyen jó cselekedetiben,
 mennél bizonytalanyabb hivatalyában, hogy mikor bi-
 zonytalanok vagyunk ki-múlásunkban, akkor készül-
 lyünk a' halálhoz,

